

obtožencev bilo je obsojenih na smrt, ostalih 6 pa na skupaj 77 let ječe. Dne 7. t. m. se je 8 špijonov ustrelilo. Za ostale tri se glede milostne prošnje še ni odločilo. S tem uničenjem 17 agentov se je prizadelo sovražnikovi špijonaži hudi udarec. Istotako hitra kakor stroga justica nemških vojnih sodnij pa bode k izdajstvu nagnenemu delu belgijskega prebivalstva primerni strah dala.

Anglija trudna vojne?

Iz švicarskega mesta Berna, ki se je izkazalo v sedanjih vojni kot prvorazredni vir diplomatskih poročil, posreduje se sledeče vest:

Anglija je prepričana o nemogočnosti nadaljnega uspešnega vojskovanja Rusije od 2. maja sem, to je odkar se je posrečilo rusko fronto pri Tarnow Gorlici prodreti. Glavni vzrok leži v velikanskem pomankanju streliva.

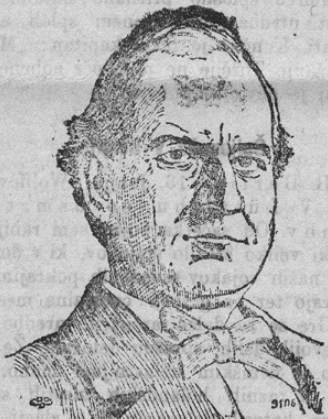
Anglija hoče potom Amerike na mir siliti. Bryan je zaupnik angleškega zunanjega ministerstva z ozirom na vprašanje miru. Njegov odstop se je zaradi tega zgodil.

Ne smatra se za nemogoče, da se izda prepoved izvoza streliva iz Amerike. Anglija bi ta povod porabila, da zapusti svoje zaveznike.

(Ta vest izhaja, kakor rečeno, iz dobrega vira; vendar pa ni uradna in je dvom o njeni resničnosti bolj ali manj opravičen. Na vsak način pa dokazuje, da prizna že vso inozemstvo nemške in naše zmage. Op. ur.)

Državni tajnik Bryan.

Poročali smo že v zadnji številki, da je ameriški državni tajnik Bryan, katerega slika danes priobčujemo, odstopil. Ta odstop se v temeljuje s tem, da Bryan ne soglašal z nazori, ki jih ima predsednik Zedinjenih držav, Wilson

Staatsekretär William J. Bryan.

o svetovni vojni. V Ameriki sta namreč dve stranki: ena, ki hoče na vsak način, da napove Amerika in Nemčiji vojno in druga, ki hoče ohraniti mir. Kakor vse kaže, je zadnja mirovna stranka v večini.

Ljudstvo.

Cesar dejal je v nekem telegramu na nadvojvodo Jožefa Franca, da moli k Bogu, da bodo našli njegovi ljubljani narodi njih brezprimerni požrtvovalnosti in junaštvu primerno plačilo. Ta pravična ocenitev čednosti in dela našega ljudstva povzroči nehotne resno razmotrivanje.

Kar je naše ljudstvo v orožju od začetka avgusta lanskega leta do današnjega dne izvršilo, spada k najbolj občudovanja vrednemu in največičastnejšemu vseh časov. Najprvo se je ljudstvo izobno zoperstavljalo sovražniku, ki je bil v velikanski premoči, že več mesecev preje pripravljen, ki je posedoval najboljša tehnična bojna sredstva in je stal pod izbornim vodstvom; že s tem so se sovražnikovi najvarnejši načerti izjalovili. Potem se je naše ljudstvo v orožju zmagovito branilo v zimi naravnost nezaslišane strogosti in trajanja, v najhujšem mrazu in divjih snežnih viharjih, v težavnem visokem

gorovju Karpat, branilo proti morju naskakujočih sovražnikov. In zdaj, po desetmesečnih težkih bojih podi največjo armado sveta z uničujočimi udarci iz zasedenih pokrajin, medtem ko je ob strani zvestega zaveznika nasprotniku samemu iztrgalo deželo, ki je za tisoče kvadratnih kilometrov večja, nego je imel sovražnik naše zemlje kedaj v roki.

Da, naši vojaki! So ljudje, ki imajo o besedi „vojak“ povsem napačni pojem. Njim so vojaki še vedno posebni stan ali poklic. Nekaj kar poleg ljudstva samostojno obstoja. Tega pa od vpeljave splošne vojne dolžnosti ni več. In ta velikanska svetovna vojna, ki je vse za boj sposobne može in mladeniče vzela, je zadnjim sledovom starega vojaškega poklica konec napravila. Oni, ki se tam tako zmagovito borijo in izdržujejo najhujše napore, to niso več stoječa armada sama. Takoj prvega dne so z mladim moštvom odhajali rezervisti in nadomestni rezervisti in potem so jim sledili milijoni črnovojniki, starih in mladih, proč od polja, od delavnice in iz pisarne in katedre.

Eden dunajskih regimentov sam poslal je že 30.000 vojakov na bojišče in vendar šteje normalno vojno stanje regimenta samo 4000 mož. Da, to ni več stari vojaški stan, — to je vse ljudstvo, kise tam zunaj bori. Kmet in učitelj, tovarniški delavec in rokodelc, hlapec in vseučilški profesor, uradnik in študent oblečeni so v sivo obleko, oboroženi z orožjem, ki ga poznajo dostikrat komaj par tednov, — in ti bijejo velike bitke, največje v svetovni zgodovini ter dosegajo krasne zmage. Pojma vojak in ljudstvo se ne moreta več ločiti, sta v enega spojena.

In naši oficirji! Posebni kapitel zgodovine sedanje vojne se bode pečal z našimi oficirji. Eno pa se zdaj že lahko reče. Cesar je že pred meseci pomen in delo rezervnih oficirjev posebno pohvalil.

Boj pa ne odločijo edino junaki na bojišču, marveč tudi tisti, ki so doma ostali, s svojimi civilnimi čednostmi. V spoznanju podrobnosti, z mirno a trdno odločnostjo vstopilo je naše ljudstvo v to veliko vojno. Svoje prepričanje je v resnih besedah izražalo. Nikjer surovih izgredov nezrele ali bolesterne strasti proti sovražnikom. Plemenitost v vseh položajih, tudi v hudih urah, ki nam jih je ta vojna prinesla. Svoje najboljše je dalo naše ljudstvo: svojo mladost, veselje, ponos družin, pa tudi njih reditelje. Brez da bi težilo in delalo težave, vzelo je nase nezaslišano breme draginje. Naravnost iznajdljivo je bilo v delih skrbi za od vojne najhujše prizadete. Dalo je državi prostovoljno svoje prihranke v razmerju, ki je prekosilo vsa pričakovanja. Posli, delavci, učitelji, nastavljenici, mali ljudje so bili, ki so razmeroma najvišje svote vojnega posojila podpisali.

Ljudstvo je bilo, ki je napravilo dosedanje uspehe!

Cesar se zahvaljuje ljudstvu in prosi od neba plačilo za brezprimerno junaštvo in požrtvovalnost ljudstva. In zato se zahvaljujemo cesarju; kajti s tem, da delo ljudstva modro in pravično oceni, imamo jamstvo, da bode ljudstvu po vojni tudi v istini plačilo, ki mora tudi obstojati iz onih dobro, katere ljudstvo v socialnem veku zahtevati sme in mora.

Spominjamo se, da je ravno pred 100 leti nemško ljudstvo svojo domovino v junaškem boju od tuje tiranije osvobodilo. Le najplemenitejše navdušenje za svobodo je takrat ljudstvo k onim činom dovedlo, s katerimi je največjega vojskovodje vseh časov premagalo. Zgodovina je največja učiteljica vseh časov.

Pa še ena misel nam pride, ako gledamo na krasni razvitek ljudskih moči v tej vojni. Misel namreč: kaj vse bi se dalo s tem ljudstvom tudi v mirnem času doseči! Na tako stopinjo bi se dalo tako ljudstvo pri pravem razumevanju in ocenjenju njegove eneržije dvigniti v gospodarskem, socialnem, kulturnem in npravnostnem oziru!

Svarilo.

Vojno ministerstvo je že v pozni jeseni 1. 1914. izdalo naredbo, objavljeno v dnevnikih z dne 28. novembra 1914, da je namreč pri bodočih oddajah večjih naročil za armado na trdke

in podjetja v kraljestvih in deželah, zastopelj drage v državnem zboru, ponudnikom naložiti katere obveznost, obdržati si navadno število zasebnih uslužbencev in jim tudi ne znižati Najb hove plače, ker bi ne bili sicer samo za se ne daljnih naročil izključeni, ampak bi se zaradi tak tudi že oddana naročila stornirala.

V zadnjih mesecih pa je bilo slišati hanj šel ne pritožbe iz krogov zasebnih uslužbencev, jih ne se namreč mnogo večjih tvrdk, ki so pri plavstva, vah vojnih potrebščin neposredno ali pos, prebiv udeležene, za omenjene naredbe ne brig lasti bi in da so zmanjšale število uslužbencev, ozoročili jim znižale plačo. Tako postopanje se m za to, danih razmerah označiti kot kršenje najpudi na j nejših socialnih dolžnosti.

Vsled tega je e. k. ministerstvo za notni inter stvari vse politične deželne oblasti na ta jora san opozorilo in jim naročilo, ga po moči zadržati mo ta namen je bilo zaukazano vsem politični ajmanj okrajnim oblastem (okrajnim glavarstvom, gistratom mest z lastnim štatutom), da n zvezi z vsemi organi, ki pridejo v poštev vsemi sredstvi delujejo na to, da se imeno ministrska naredba kar najnatčančnejše izpolni.

V slučaju, da bi ostal tak vpliv brezničie šen, naj se pritožbe prizadetih zasebnih u Prij acin ni bencev, ki naj se prijavijo pri okrajnih ob ja 191 vjih, po dovršeni preiskavi predlože ministru, Vče za notranje stvari, da dobi isto razpregled tčnih tvrdk.

Pazite na besede!

Sledeči opomin iz čitateljskih krogov, se ga naj dobro pomnilo, so priobčile „Leipa N. Nachrichten“:

Govoriti je večkrat manj ko srebro in čati več ko zlato. Vojska prinaša vsem priatari nikom naroda nove naloge. Tukaj naj bi se a so z zorilo na neko dolžnost, katere na vidik marsi, ter g sploh ne more spolniti. Izpolnjevanje pa pri, razje: deželi največjo korist, zanemarjenje pa največub i škodo. Gre za dolžnost zamolčanja vsakega ov vis banja vojnih čet, zlasti na železnicah. Po ukoj na nikih, ki imajo opravka na prometnih prog 5 mč po vojščakah, ki izvejo po svojih polkovnih va ofic varih ali po svoji službi o gibanju vojske, l nad sorodnikih vojščakov, katerim ti naznanij rasen svrho svidenja svoj prihod na gotove kolodvo, raku, r pa tudi po samih brezdelnih opazovalcih vlah, ki si od mostov, plotov, potov, da iz njih reoblek pomnijo njih smer, število, velikost ali celo ussin, vilke vojnega kora ali polkov in potem to Polo. prej pripovedujejo, se lahko povzročijo najv ame z nesreča. Pri zvišanih oblikah prometa s pisvo tu časopisi, brzojavom, kolesi in avtomobili se rizer. širjajo vesti, zlasti o vojnih dogodkih, še hitr ko v prejšnjih časih.

Vohunstvo v vojski nikoli ne preneha. V dval stva vojske rabijo vedno zanesljivih poročil dogodkih pri sovražniku. Da jih dobijo, jim vsako sredstvo prav. Zato ne potujejo njih Kn kupljeni donašalci zanesljivih poročil le ob šca vs žavnih mejah, temveč tudi po deželi vedno okopljenj. Pri starinarju si kupijo deželno uniformo, vnejša dajo na rame visoke regimentne številke, v rst pridajo železni križ, se opirajo kot šepajoči a bi palico, se poslužujejo celo železnic, da pridajo je š za sovražnikove tajnosti. Vsled na kolodvo poča nabite prepovedi, da se ne smejo vojščaki spušču pato, s civilnimi osebam i v razgovore o vojaških kušen devah, jim je ta pot takorekoč zaprta. Telovati varovani v meščanskem oblačilu romajo dru Mc okoli, se smučejo okoli meščanov in skušajo vi Rus poizvedeti, kar hočejo znati. S samo edij krajji opazko: „Danes se je peljal mimo xai voj, vsled kôr“, vojni kôr N. gre na Poljsko“, „včeraj tna 2 mimo potoval general N.“ se lahko takim hvezel dem razkrije vse, kar bi radi vedeli. Toda t j, k samo moških, temveč tudi žensk se poslužujet a v za vohunstvo. Pripetilo se je celo, da so si ntere katere dame pri obisku lazaretov v nekem vame o likem mestu zapomnile številke polka in kroj v kjer so bili vojaki ranjeni in si tako pridobifa h vednost, kje se nahajajo celi vojni kôri. Prinaša takih poročilih storjena škoda je različno velikaničljji Pa tudi eno edino poročilo o ojaženju gotoveudmi mesta čet na fronti ima lahko za posledico pi po, novljenje ali povečanje sovražnega ognja, a enk brez haska vzame tolikim našim vojščakom lanega življenja, ki je z nadaljevanjem vojske vednevu,

bolj dragocen. Skoraj gotovo bi bil vspek markatere bitke še izdatnejši, če bi ne bil sovranski prehitro pončen o naših namerah.

Najbolje bi bilo, da si vzame vsakdo naprej, da se ne briga za take stvari. Pospešiti ali zadržati takega gibanja ne more. Gotove sodbe o namenu ne morejo dati niti vojaški krogi, tem manj še laji. Zakaj bi se tedaj ukvarjali s stvarmi, ki jih ne razumemo? Zastonj se trudijo vojaška oblastva, da varujejo tajnost. Ali kaj to pomaga, če prebivalstvo vse te namere vedno prekrizja? Zlasti bi bilo potrebna velike opreznosti pri takih poročilih pri otrocih in ženah, jim prepovedati, se za to zanimati ali o tem dalje govoriti. Pa tudi na javnih mestih ali v gostilnah naj bi se o tem ne govorilo, akoravno je težko si pridržati interesantno poročilo. Nemški vojak se ne mora samo biti za domovino temveč mora tudi znati molčati, ali naj ne zamore nemški meščan najmanj slednjega?

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi).

Uničenje letalnega stroja „Città di Ferrara.“

Prijatelj našega lista, spodaještajerski domačin nam piše iz Lussina z dnem 9. junija 1915:

Včeraj zjutraj ob 6. uri so si skuhalo Italijani tukaj polento! Slučaj je bil ta-le: Ob 3. uri 30 min. se je opazilo zrakoplov (italijanski) v smeri proti Reki. Bombardiral je torpedne tovarne in kolodvor. Nato je obiskal lep kos Dalmacije ter jo mislil potem pobrisati čez Lussin v blaženo deželo polente. Pa tukaj ga je zadel zasluzena usoda. Eden naših letalcev ga je prehitel in takoj pozval, naj se uda. Seveda polentariji niso Rusi, da bi takoj dali roke kvišku, pa so začeli streljati s strojno puško na letalca ter ga tudi nekoliko poškodovali. Tega pa je to razjezilo, pa mu je takoj dal eno vročo v trebuh in takoj so svignili plameni več sto metrov visoko iz njega. Naše torpedovke so bile takoj na licu mesta in rešile iz vode 2 oficirja in 5 mož, med temi 2 ranjena na opeklinah, dva oficirja sta se pa že potopila. Zrakoplov je bil nad 63 m dolg in 17 m v premeri. Bil je krasen prizor iz trdnjave v čistem jutranjem zraku, moj prvi te baže v tej vojni. Vjetnike so preblekli v uniforme naših mornarjev in jih prepeljali v Polo. Naš letalec prišel je srečno v Lussin, popravil poškodbe v pol uri in odletel v Polo. Med delom so ga obsipale tukajšnje dame z venci in cvetkami, ki si jih bode gotovo tudi hranil v spomin, kakor tudi mi ves prizor. Pozdrave Ptujčanom!

H.

Hvala in čast kmetski ženi leta 1915.

Kmetica, ta močna, krepka ženska, rediteljica vseh svojih otrok, tovarišica v delu in o okoliščinah svojega moža, najzvestejša in najnaravnostnejša hčerka matere zemlje: letos se je ilke, sverstila i ona v svetovno borbo, joči neza bitje in nebitje domovine. Z pridejoma je šla polagoma h koncu; led, sneg, vodovje odvorile počasi skupnilo; in potem se je moralo z spuščati lopato, plugom in obrano ter vsem drugim prekih za izkuššenim orožjem vrt, polje in vinograd obdelovati.

Mož ali odraseni sinovi se bijejo kje s Rusi, ajo vse ali Rusi, tako da primanjkuje na vseh koncih edino in krajih delavnih možkih rok. Nevedni bali so i vojne vsled tega, da bode izostala blagoslovljena čeraj je letna žetev; kajti kdo za božjo voljo naj bi im ljubezvel težko delo obdelavanja zemlje? — Kdo? Toda ne j, kmetica! Nešminkana, edno tužujejo stavna, krepka kmetica! Kmetica, o si ne-katere neokretnosti zbijajo fine, hitre mestne em ve-dane ob vsaki priliki svoje šale, ki v počasni n kraj, boji v svojih žuljavih rokah namesto modernega ridobilemna košaro z zelenjavo ali jajci na sejmišče bri. Popriša; kateri se prefini gospodeki na pešpotu velika, zaničljivo smehljajo in ki se v občevanju z otovega ljudi prav odkritosrčno vede. Ja, na pešpotu ico po ali po cestah mesta, to je že res! Obiščite jo nja, ki pa enkrat na njenem domu! Ja, sledujte jo od om lučranega jutra do poznega večera v živinskem vedno hlevu, na dvorišču, v kuhinji, na polju, na gnoj-

nem vozu; in čutili bodeite ali sveto spoštovanje, ali pa vam primanjkuje vsak čut za dlovečansko velikost. Kajti res je nekaj veličastnega, biti v svetovnem gospodarstvu tako zanesljivo in neutrudljivo kolesce.

In vi fini, dobro oskrbljeni gospodeki in ve dame, vi ste lahko pomirjeni; v jeseni prinesle bodejo njive in vinogradi ravno tako žetev, kakor da bi živeli v najsočnejšem miru. Zato že skrbi kmetica, pa če ji poteka kri iz prstov. Vi pa smete potem po žetvi vživati zopet pri slastičarju ali v kavarni fini, beli kruhek. Tudi pri obedu, k dobro dišeči pečenki vam ne bode primanjkovalo belega, dobrega kruha. Zato skrbi že kmetica, ta najzvestejša hčerka matere zemlje. S. („Mitteilungen des Vereines Südmark“).

Razno.

Cenjeni naročniki naj oprostijo, ako pride list zdaj pozneje. Naša krivda to ni. Vsled vojne je železniški in poštni promet tako omejen in predružen, da prihajajo vsi listi zakasnjeno. Kar je v naših močeh, se bode gotovo storilo, da dobijo cenj. odjemalci „Štajerca“ pravočasno.

Prebiranje 43 do 50-letnih črnovojnikov. Črnovojniška dolžnost se je vršila do 50. leta. Popisati se morajo zato črnovojniki od 43 do 50. leta. Priprava za poznejše prebiranje črnovojnikov, ki pridejo v poštev, bo zahtevala precej časa in se zdaj izvede. Vsi tisti, ki so rojeni v letih 1865 do leta 1872 in tisti letnikov 1873 in 1874, ki so po dosedanjih postavnih predpisih predčasno izstopili iz črnovojniške dolžnosti in ki so zdaj zopet podvrženi črnovojniški dolžnosti, se morajo v svojem bivališču, ko se proglasi dotični razglas, prigrisati pri občini, oziroma pri magistratu. Nova določila o prigrisatvi, osobito o zglasilnih rokih in o izjemah o zglasilni dolžnosti so razvidni iz razglasa. Prigrisati se morajo tako tisti, ki so že služili kakor tudi tisti, ki niso služili, ker bosta pri prebiranju, ki se vrši pozneje, obseženi obe kategoriji. Nova postava o črnovojniški dolžnosti določa, da tisti, ki so še pred 19. letom starosti prostovoljno vstopili v skupno brambno silo, izstopijo iz črnovojniške dolžnosti koncem tistega leta, v katerem dopolnijo svoje 47. leto. To določilo naj se tako tolmači, da je v tem oziru merodajna edino okoliščina, če je pred svojim 19. rojstnim dnevom bodisi kot enoletni prostovoljec ali če je služil radno službeno dobo, prostovoljno vstopil v skupno brambno silo. Merodajen je dan asentiranja. Prigrisati se morajo tako avstrijski kakor tudi tisti ogrski črnovojniki, ki bivajo v Avstriji, prigrisati se pa za zdaj še ni bosensko-hercegovskim obvezancem. Končno se še pripomni, da gre le za pripravo svoječasnega prebiranja zgorajšnjih črnovojniških letnikov, prebiranje in vpoklicanje se izvede pozneje.

Vojno zavarovanje. C. k. namestništvo nam piše: Vojno zavarovalno akcijo pomožnega zaklada za vdove in sirote je pospešilo c. kr. namestništvo za deželno brambo na posebno učinkovit način s tem, da se je priznala zakladu za vdove in sirote za predplačila, ki se dajajo na državni vzdrževalni prispevek v svrhu vplačila vojnih zavarovalnih premij, pravica iztirjanja v smislu § 7 zakona o vzdrževalnem prispevku z dne 26. decembra 1912. Po teh v odloku c. kr. ministerstva za deželno brambo z dne 5. maja 1915, odd. XVII št. 9322 zapadenih odredbah je pomožni zaklad za vdove in sirote v stanu, omogočiti vsaki rodbini, ki uživa državni vzdrževalni prispevek, da sklene vojno zavarovanje proti čisto malenkostnim polumesečnim vplačilom. Za zavarovanje črnovojnika s K 1000— znaša polumesečna po odbitku od vzdrževalnega prispevka plačljiva premija samo K 3.75. Ta malenkostni znesek bode gotovo vsaka rodbina rada žrtvovala, da se obrani pred bedo v slučaju smrti svojega reditelja. Potrebne tiskovine za sprejetje zglasil k vojnemu zavarovanju bodo v kratkem dospela k občinskim predstojnikom, župnijskim uradom in šolskim vodstvom, na katera se naj stranke obrnejo. Vrhu tega podeljuje pojasnila radovoljno predsedništvo pomožnega zaklada za vdove in sirote na Dunaju I, Schwarzenbergplatz št. 1 in zastopstvo tega za-

klada v Gradcu, Kaiserfeldgasse št. 19 (Grazer Selbsthilfsverein).

Pobeg vojnih vjetnikov iz jetnišnic. C. kr. okrajno glavarstvo nam piše: Prebivalstvo se s tem živo opozori, da je dolžnost vsakega patrijotično mislečega državljana, po vseh močeh si prizadevati, da se pobegli vojni vjetniki najdejo in izroče najbližnjemu orožniškemu poveljstvu, oziroma da je vsako poročilo o takšnih osebah nemudoma naznaniti bližnjemu oblastvu. Prebivalstvo se svari pred takšnimi pobeglimi vojnimi vjetniki, ki najbrž ogledujejo in pozvedujejo, in se posebno opozori na to, da bi se moral vsakdo, ki bi takšne, pobega sumljive podpiral, jim dajal pomoč, (prenočeval itd.) najstrojje je kaznovati. Posebno velja to za gostilničarje, ki imajo ne glede na te zakonite posledice in zaradi prestopka proti predpisu o zglašenu pričakovati, da se jim odvzame gostilniška obrtna pravica. Prebivalstvo se tudi svari, vojnim vjetnikom civilno obleko prodajati ali darovati, ker se jim s tem pobeg olajša, torej s tem stori kaznjivo dejanje.

Sladkor. Uradno se razglša, da so popolnoma neosnovane vse vesti, da bo zmanjkalo sladkorja ali da se bodo cene znatno zvišale. Zaloga sladkorja so tako velike, da popolnoma zadoščajo in bo vlada z vso eneržijo nastopila proti poskusom nepravilne podzavitve. Tudi se bo preprečilo vsako zbiranje zalog. Za slučaj, da v kakem kraju nastopi začasno pomanjkanje sladkorja, je preskrbljeno, da dobe za konsum prihodnjih štirih tednov občine dotični sladkor in to s posredovanjem trgovinskega ministerstva.

Zakon o konfiskaciji premoženja izdajalcev. Uradno se poroča: Število naših sovražnikov se je pomnožilo in monarhija mora svoje moči še bolj napeti, da se jim upre, mora pa tudi vse storiti, da zaduši, če mogoče s primerno ostroostjo vsako izdajalsko početje že v zarodku. Žrtve, ki jih doprinašajo zvesti državljani, ne smejo priti v nevarnost ali pa celo postati brezuspešne, vsled zločinskih dejanj posameznikov. Radi tega je potrebno, da se odstrašilna moč zakona ojači in da se s kazensko odgovornostjo izdajalca združi tudi jamstvo za škodo, ki bi nastala državi iz njegovega zločina. To je temeljna misel cesarske naredbe, ki jo priobčuje uradna „Wiener Zeitung“. Kdor dezertira kot vojak k sovražniku, kdor dvigne v vojnem času po krivem svoje orožje proti avstro-ogrski monarhiji ali njenim zaveznikom, kdor služi sovražniku z vohunstvom ali sicer z dejanjem ali nasvetom, ta naj bo primoran odškodovati državo za svoj zločin. Zločinsko dejanje mora biti izdajalsko. Ni treba, da bi ravnal storilec v odkitem ali skitem sporazumu s sovražnikom. Izdajalec je tudi tisti, ki sicer nima s sovražnikom nobenih zvez, ki pa počenja dejanja, ki so za sovražnika koristna in ki podpirajo njegove vojne namene. To je glavni znak izdajalskega početja. Izdajalec je dolžan povrniti škodo, ki je nastala neposredno ali posredno iz njegovega početja. Povrh pristojna državi tudi primerna odškodnina, ki jo naj določi sodnik. Da se državi povračilo škode zasigura, je pristupno konfiscirati premoženje obdolženca že tekom kazenske preiskave. Kazensko postopanje se vrši v vojnem času pred vojaškim sodiščem, po sklenjenem miru preide kompetenca na civilna kazenska sodišča. Čim je premoženje konfiscirano, izgubi obdolženec pravico, razpolagati z njim med živimi. Konfiskacija premoženja že umrlega izdajalca je dopustna le tedaj, če je bil izdajalec že pravomočno obsojen in če premoženje dedičem še ni izročeno. Tozadevna končna odločitev spada v kompetenco višjega sodišča.

Občinski svet na Reki razpuščen. Vsled neprestanih sporov med županom Corossacom in občinskimi svetniki je ogrska vlada občinski svet na Reki razpustila ter odredila nove volitve.

V zadnjih 10 mesecih nas je življenje marsičesa naučilo, tako da lahko danes rečemo: navajeni smo, žalibog, že na vse: na poročila o uspehih in na poročila o neuspehih, na upanja in na dvome, na nove vojne napovedi in prelomitve zvestobe, na ranjence, na patrijotične manifestacije, na dejanja občudovanja vredne hrabrosti, na strahotne pomorske katastrofe in veličastne goljufije vojnih liferantov, na 42-centimeterske topove, na okna brez zaves v želez-